

acest cuvînt: huțulii¹ și lipovenii². Se pot aduce și alte exemple de cuvinte românești pătrunse în mai multe graiuri slave în mod independent. În asemenea cazuri e vorba, se pare, de un fel de afinitate comună a graiurilor slave pentru anumite cuvinte și îmbinări de cuvinte românești, dictată, poate, de considerente de ordin expresiv. Altfel e greu să ne explicăm de ce în cazurile de mai înainte nu s-a folosit cuvîntul *sila*, existent și în bulgară, și în ucraineană, și în rusă.

Pe de altă parte, trebuie să se aibă în vedere că nu totdeauna cînd anumite forme, construcții sau sensuri lipsesc în limbile slave literare contemporane respective, dar există în graiurile slave izolate de la noi și în limba romînă, ele ar fi numai decît de proveniență romînească. De pildă, astăzi în imba rusă literară exprimarea vîrstei se face prin cunoscuta construcție cu subiectul logic la dativ: *мне тридцать лет*. În graiurile ruse ale lipovenilor din Romînia se folosește însă construcția (*я*) *маю* (sau *имею*) *тридцать лет* (sau *годów*), identică cu construcțiile similare românești, adică avînd subiectul la nominativ: *я*. De fapt însă, în cazul de față nu este vorba de o influență romînească asupra graiurilor ruse izolate de la noi, ci de păstrarea unui procedeu rusesc propriu, dar mai vechi, de exprimare a vîrstei.

Studii interesante de tipologie slavo-romînă ar putea oferi cercetarea categoriilor gramaticale proprii limbii romîne și graiurilor bulgare de la noi: articolul, complementele pleonastice. ș.a..

8. Adîncirea studiilor de dialectologie slavă din țara noastră prezintă un anumit interes și pentru *istoria limbii romîne*, mai ales pentru stabilirea specificului graiurilor românești locale. Unii dintre lingviștii noștri au emis ipoteza că la constituirea particularităților unor subdialecte românești a contribuit contactul de dată mai recentă al romînilor cu ungurii, cu sîrbii, cu ucrainenii și cu bulgarii. Considerații interesante și, după cîte ni se pare, convingătoare, face în această direcție I. Pătruț³. Este limpede, de pildă, că fără cunoașterea structurii fonetice a graiurilor ucrainene din nordul țării, cărora le sînt străine fricativele dentale „tocate” ș și ž și fără admiterea ipotezei că unii dintre ucrainenii din Maramureș, romînzîndu-se, au preluat aceste consoane ca *s*, resp. *z*, pe care, apoi, le-au însușit și romînii din aceste părți, fonetismele maramureșene de tipul *sir* „fir”, *zin* „vin” nu pot fi explicate. Prin acceptarea evoluției de care vorbește I. Pătruț se răspunde implicit și la o chestiune de cronologie a faptelor: *fir* > *șir* > *sir* (iar nu: *fir* > *sir* > *șir*); *vin* > *žin* > *zin* (iar nu: *vin* > *zin* > *žin*)⁴.

¹ Vezi V. Șuhevici, *op. cit.*, vol. V, 1902, p. 9: „...такы нуற்றுо мао...” „...avea așa o putere...”

² În timpul unei anchete dialectale, un informator rus din satul Lipoveni, comentînd faptul că nu mai este tînăr, a adăugat: „putêrça u_ńis” „puterea e-n scădere”.

³ I. Pătruț, *Contribuții slave și maghiare la formarea subdialectelor dacomîne*, în „Cercetări de lingvistică” ale Filialei din Cluj a Institutului de lingvistică, anul III, 1958, p. 63–72.

⁴ În articolul citat al lui I. Pătruț, p. 67, se aduc fapte similare și în ceea ce privește subdialectul bănățean, asupra căruia a avut loc o influență din partea graiurilor sîrbești locale.

De altfel, explicații metodologic similare, date unor fenomene fonetice rezultate din contactul cu alte limbi, întîlnim la mai mulți lingviști. De ex., ipoteza potrivit căreia schimbările accentologice din graiurile sîrbocroate s-ar datora contactului cu limbile învecinate o întîlnim la P. Ivić în articolul *Основные пути развития сербохорватского вокализма*, în „Voprosi iazikoznaniia” nr. 1/1958, p. 20. La fel explică F. T. Jilko 1 „european” din graiurile ucrainene, vezi art. *Современное изучение диалектов украинского языка*, în „Voprosi iazikoznaniia” 5/1956 p. 94. Prof. R. I. Avanesov, în lucrarea sa *Очерки по русской диалектологии*, Moscova, 1949, pornește de cîteva ori, în explicarea unor fenomene din graiurile ruse, de la ipoteza contactului cu alte limbi. Cf. p. 51–52, 139, 171, 206, Vezi și P. S. Kuznețov, *Русская диалектология*, Moscova, 1960, p. 100.